

institut za turizam

CR STO

Informirano upravljanje posjećivanjem

Dr. sc. Hrvoje Carić

..... jer tko ne mjerni ne može upravljati

..... ili ne želi

Cilj prezentacije je prikazati izazove i pristupe uspostave pokazatelja za

1. Turističke destinacije
2. Zaštićenog područja u funkciji (turističkog) posjećivanja

Destinacija sunca i mora „ želi pomak prema kvalitetnijem turizmu 4* ”

Dali je to moguće?

Koje je trenutno **stanje**?

Imamo gužvu, pritužbe, komunalne situacije...

Što su vaši **pokazatelji**?

Noćenja, dolasci ...

Koji su vaši **resursi i kapaciteti**?

Kreveti, stolovi, ...

Jer more
(obala) je
neograničen
resurs

Stanje – pokazatelji – kapaciteti temeljnog resursa

Analiza za destinaciju Crikvenica iz 2008.

Detaljan katalog kupališnog prostora (27 mikro područja)

12.000 stanovnika, 18.000 turista u vikendicama,

28.000 ne+registriranih turista

25.9 km obalne linije (13.8 km za kupanje) = na raspolaganju **22 cm obalne linije / osobi**

125.500 m² kupališnog prostora na 33.000 kupača = **3,8 m² / kup.**

OCJENA KAKVOĆE MORA NA PLAŽAMA GRADA CRIKVENICE U SEZONI 2006. I 2007.

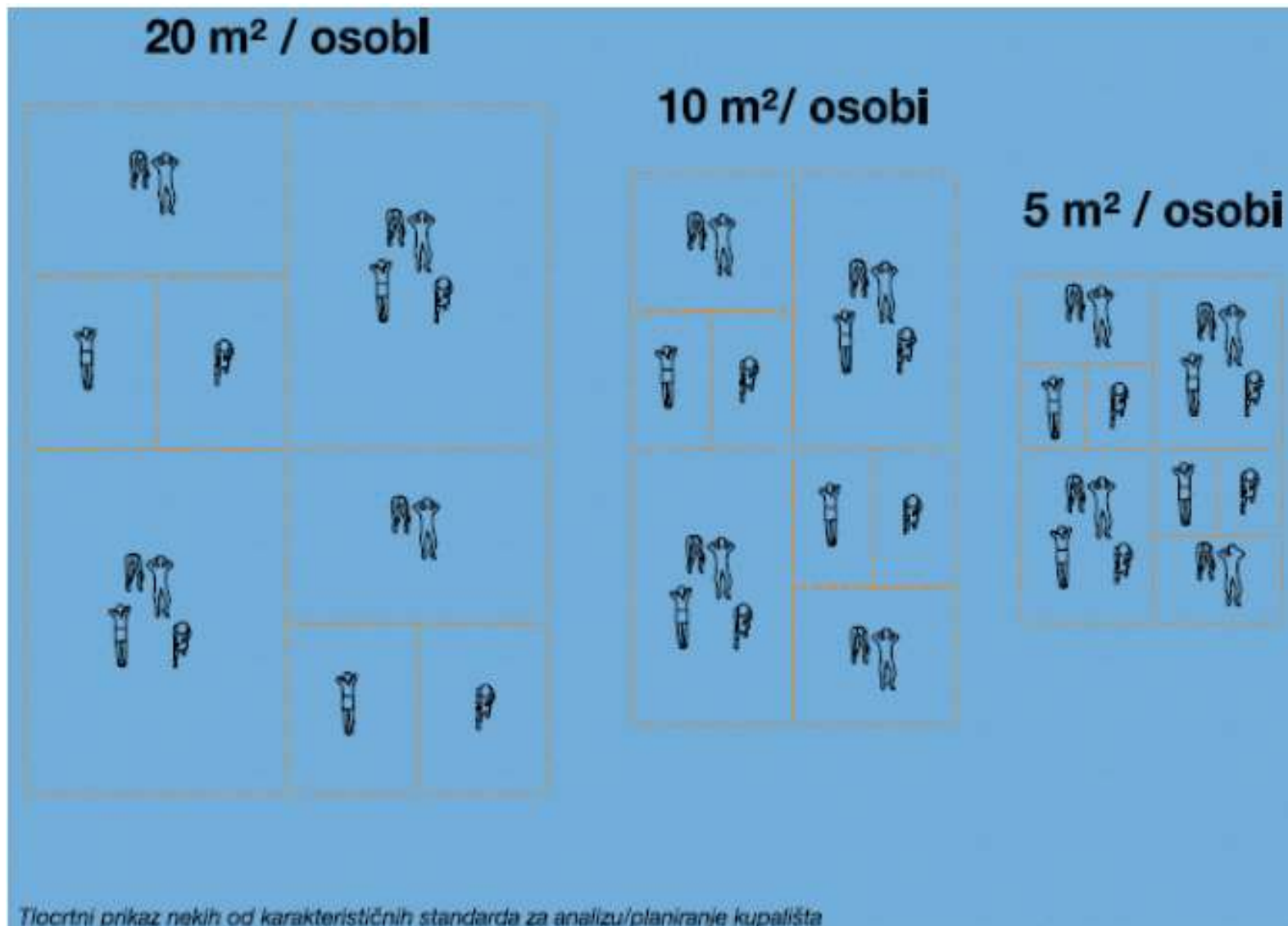
Plaža	Kakvoća mora 2006	Kakvoća mora 2007
Talasoterapija		
Ht. "Omorika"		

 More visoke kakvoće (I.)	 More podobno za kupanje (II.)
 Umjereno onečišćeno more (III.)	 Jače onečišćeno more (IV.)

Tipični standardi za analizu kapaciteta plaža

Standard m² / osobi

Pomak prema željenom „ turizmu 4* ”

Za standard 5 m² / kupaću (1*):

postoji „višak” od 11.000 gostiju

ili

manjak kupališnih kapaciteta od 36%

Što sad?

Određivanje parametara nosivog kapaciteta **zaštićenog područja**

Pristup koji povezuje ekspertize:

- Konz. biologije i bioraznolikost
- Prostornog planiranja, prometna
- Zaštita okoliša i procjene rizika
- Analize turizma

Svrha je pružiti potporu ciljevima upravljanja

- očuvanje **krajobraznih vrijednosti, biološke raznolikosti, ...;**
- osiguranje **kvalitete rekreacijskog-izletničkog karaktera** područja i uvjeta za smještaj vozila;

Značajni krajobraz Donji Kamenjak i medulinski arhipelag

Fotografije u nastavku: ljubaznošću Marka Jakelića, Grgurević i partneri d.o.o.

Parametri: prometni, okolišni i ekološki, posjetiteljski, prostorni

Izazov: **detektirati načine korištenja, intenzitete, vremensko - geografsku dinamiku**

Istraživanja

Brojnosti i kretanja vozila

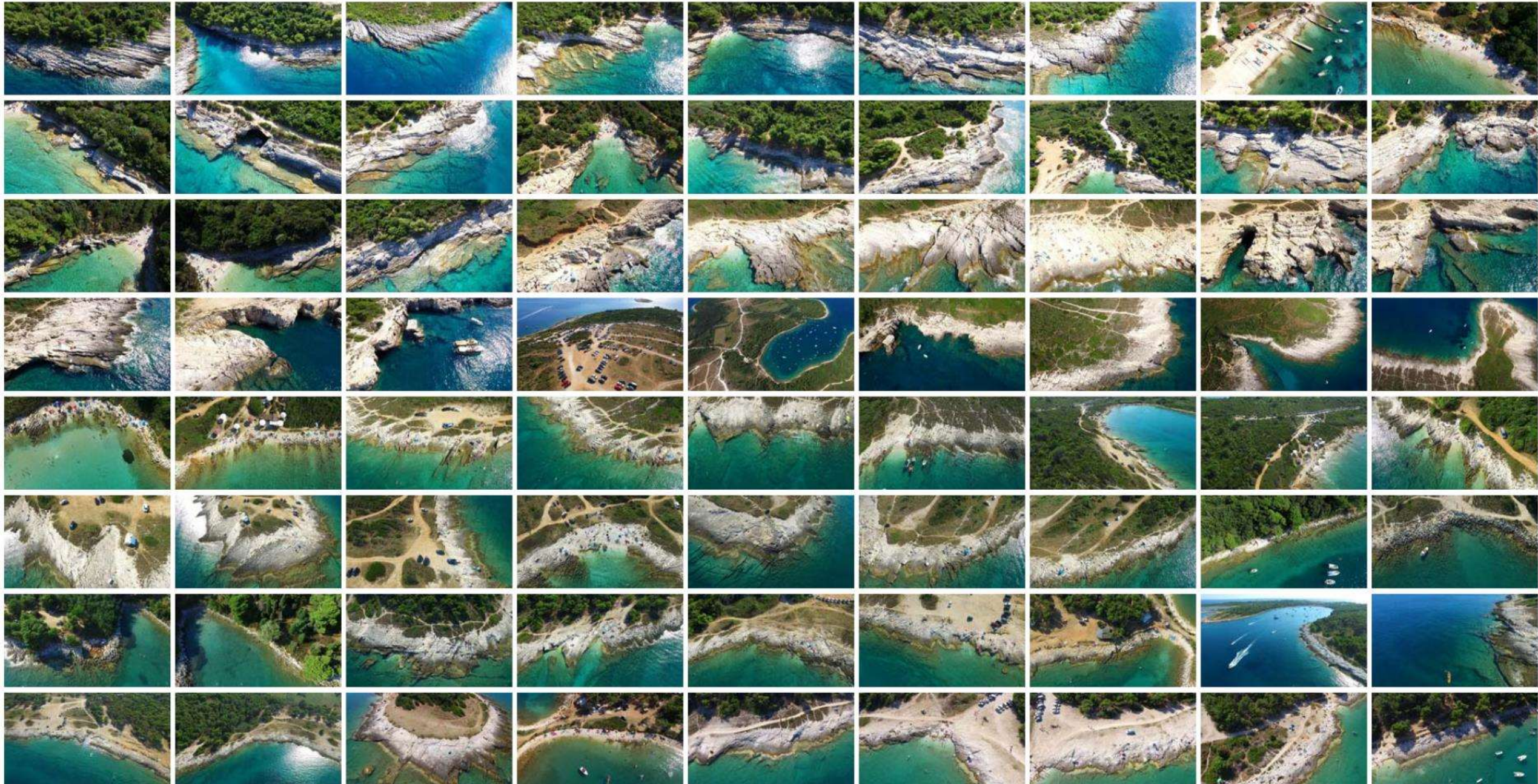
Posjetitelja – aktivnosti, percepcija gužve i dr.

Postojeće literature – koreliranje bioindikatora s posjećivanjem

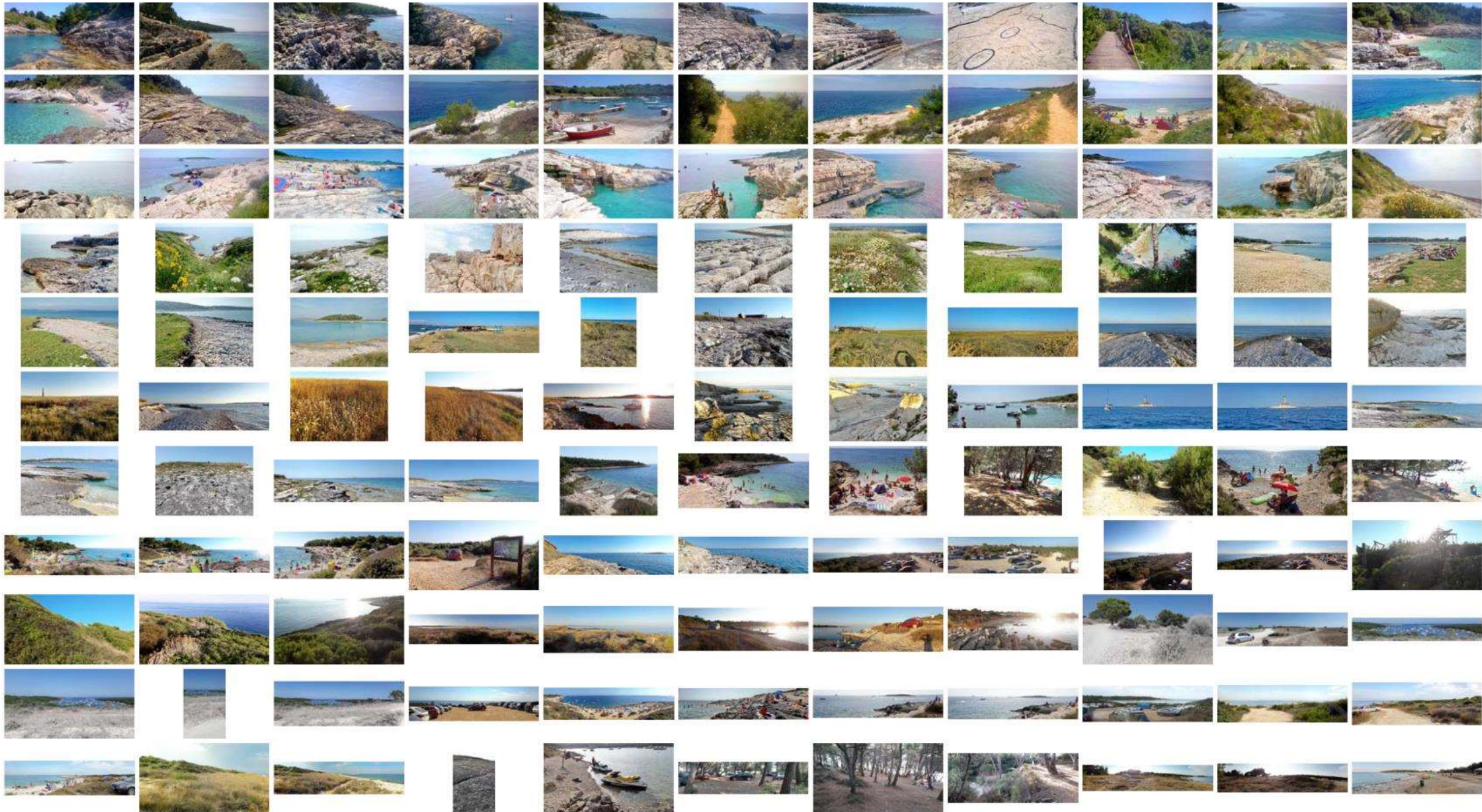
Foto i video dokumentiranja: prometnica, obalne crte, iz zraka, plovila ...

Areal video, 6 h leta

Photo, 15 km, 500 fotografija

Geo-referencirani video automobilom

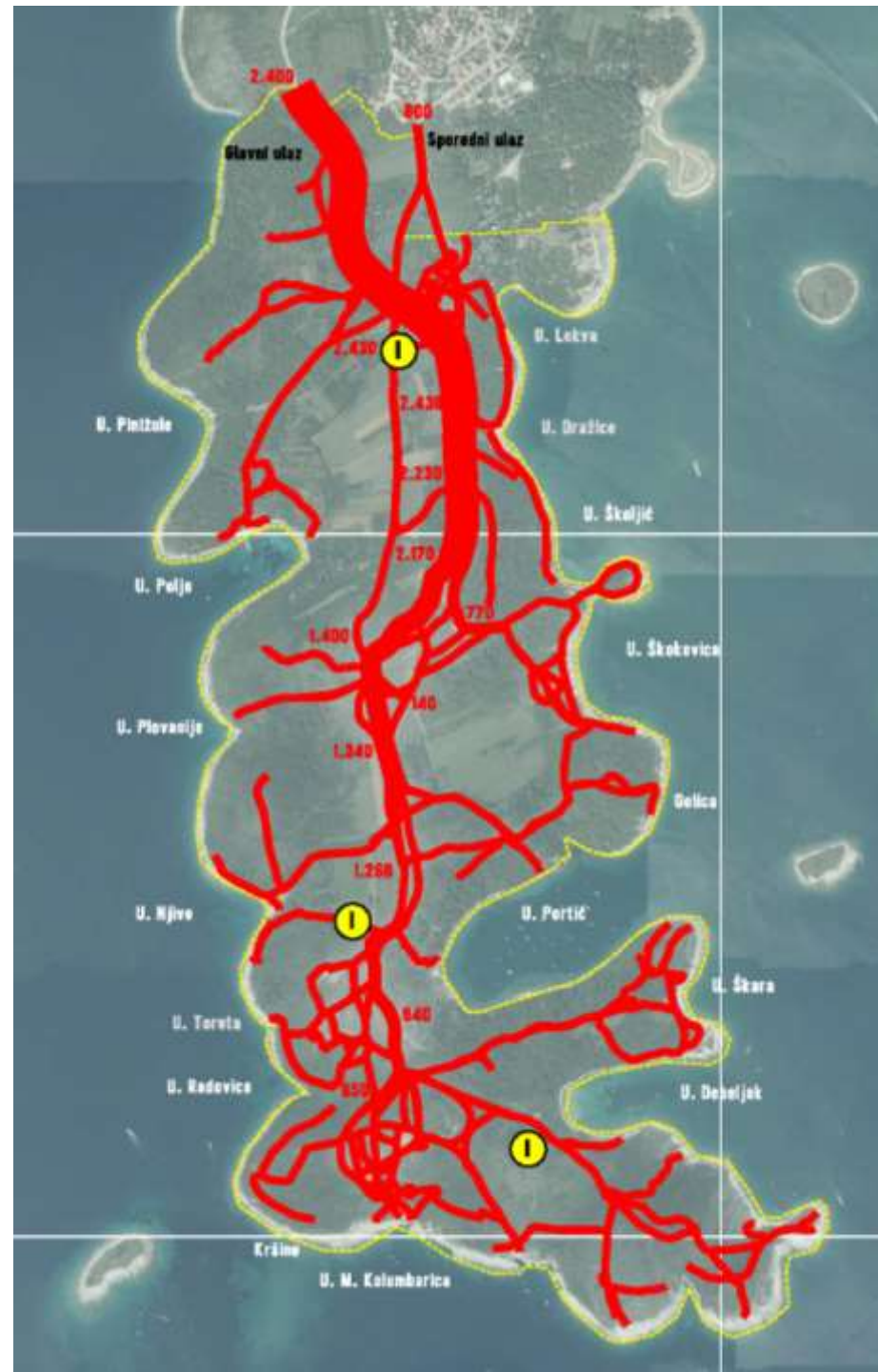
The screenshot displays a web-based interface for geo-referenced video. It features a map of a coastal area with various bays and roads. A red line on the map indicates the path of the recorded video. A table in the top-left corner lists the video files. An inset image shows a GoPro camera mounted on a car. A video player in the bottom-right corner shows a first-person view from the car, with a timestamp of 26.05.2016. The map includes labels for 'Uvala Skara', 'Uvala Debeljak', 'Uvala Velika Radovica', 'Rt Kršine', 'Uvala Kršine', 'Fenoliga', 'Malo Kolobaričko', and 'Malo Kosembaričko'. A scale bar at the bottom right indicates 200 meters.

id	filename	length	record date
643	GOPR7481_20160601003300	1583.9	26.05.2016.
647	GOPR7482_20160601005305	1360.2	26.05.2016.

Fotografije : ljubaznošću Promet i prostor d.o.o.

Br. automobila i njihova distribucija
(vršno 3.000 i cca 10.000 putnika)

Crveno: prometnice koje se koriste na području i potencijalno emitiraju prašinu

I stupanj ugroženosti šuma od požara
(nema ih)

II stupanj ugroženosti šuma od požara

III stupanj ugroženosti šuma od požara

IV stupanj ugroženosti šuma od požara

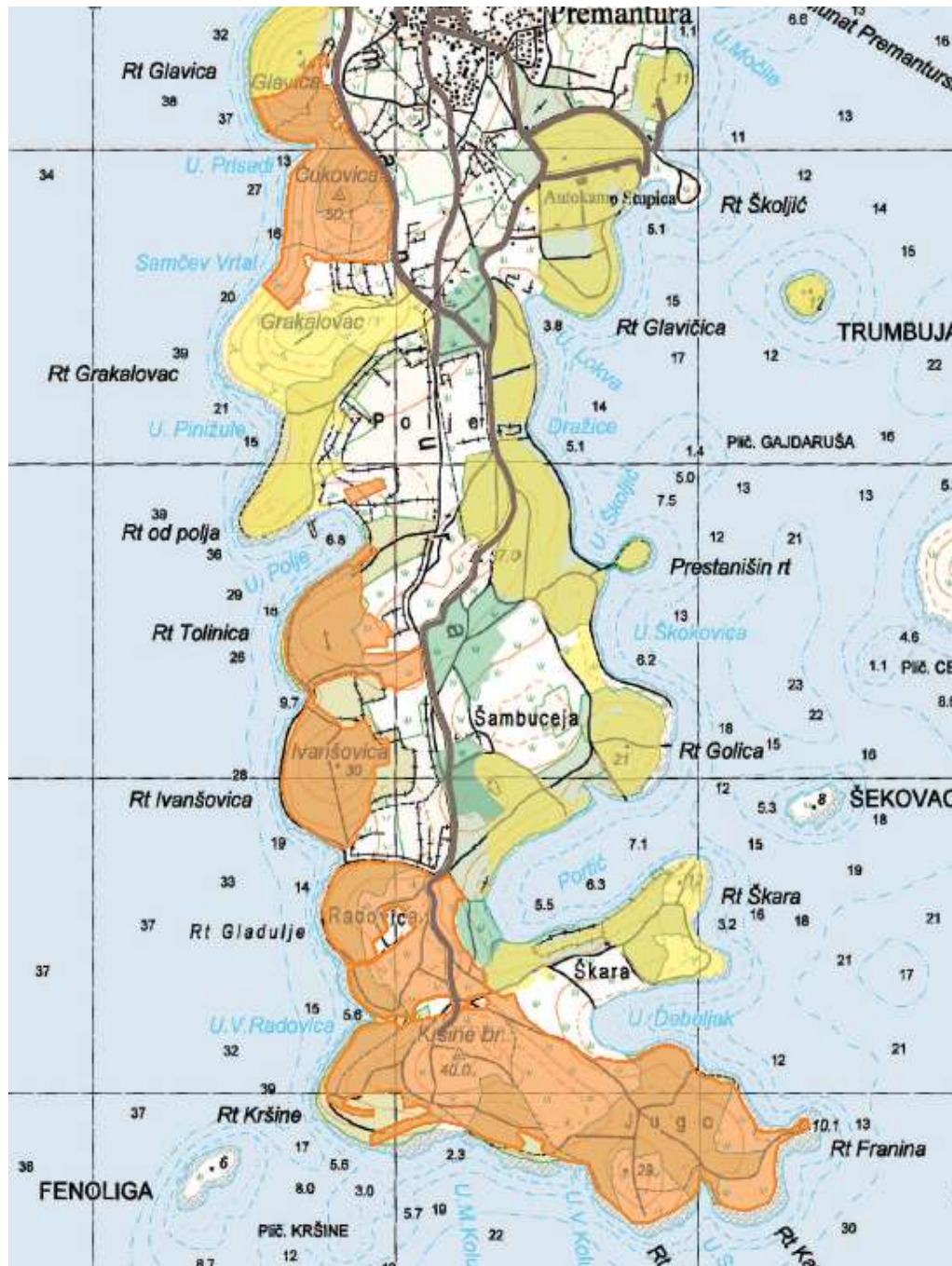

vodena površina

Simulacija požara u vrhuncu sezone ZP DKiMA :

- 2.500 vozila bi mogla formirati kolonu do 12 km
- u uvjetima trajanje evakuacije je **do 3h.**

Istraživanje koprofagnih kornjaša Donjeg Kamenjaka iz 2015. (Koren i sur.) je potvrdilo da **promjena u brojnosti i sastavu vrsta je u značajnoj korelaciji s vozilima.**

Koprofagni kornjaši u najvećoj mjeri prehranjuju izmetom drugih životinja, ponajviše sisavaca te tako, osim što pomažu kruženju hranjivih tvari u prirodi, **smanjuju brojnost parazita i vezanih bolesti stoke i divljači.**

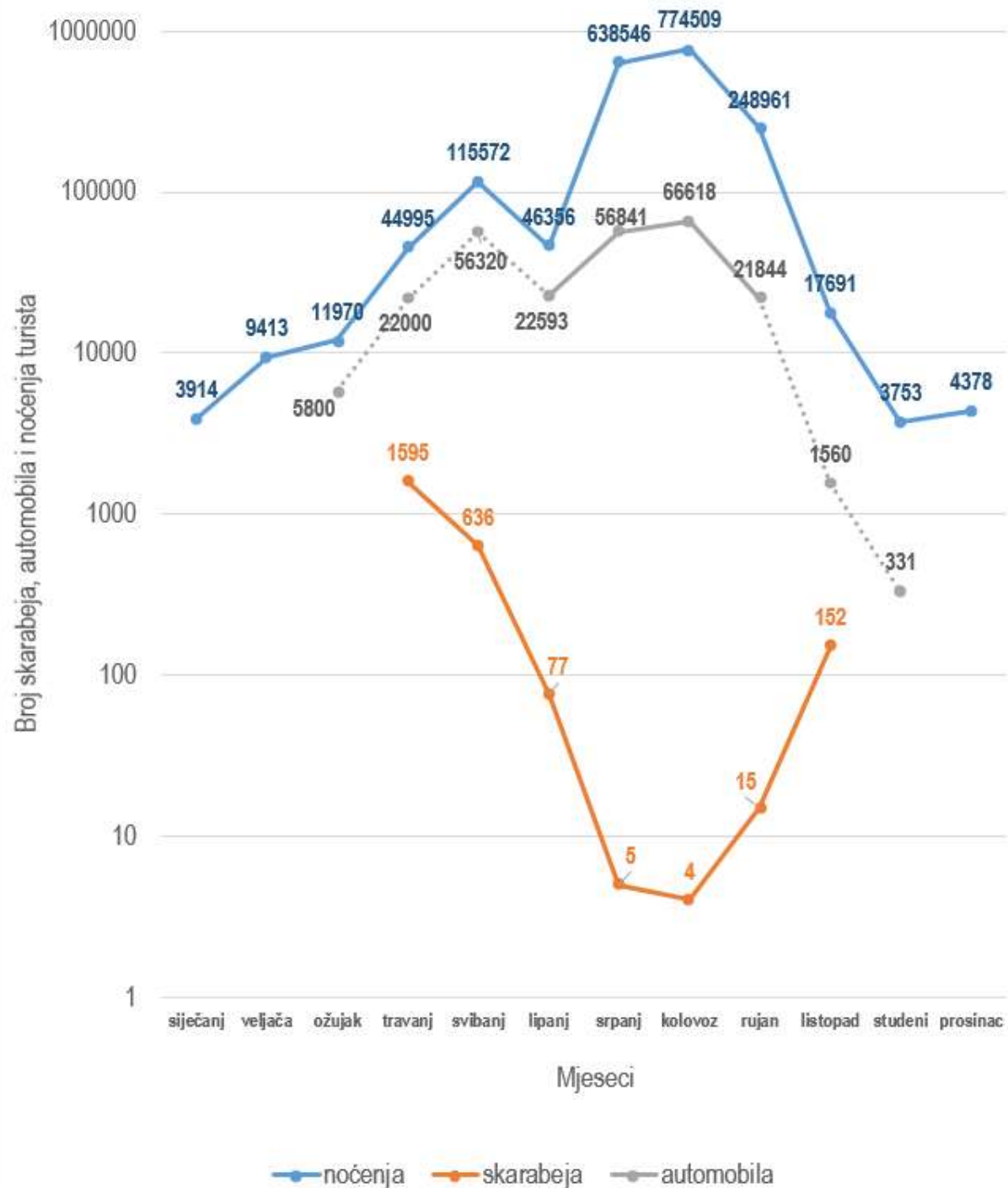
(1) Brojnost jedinki skarabeja

(2) Broj noćenja općine Medulin

(3) Evidentirani ulasci na Donji Kamenjak

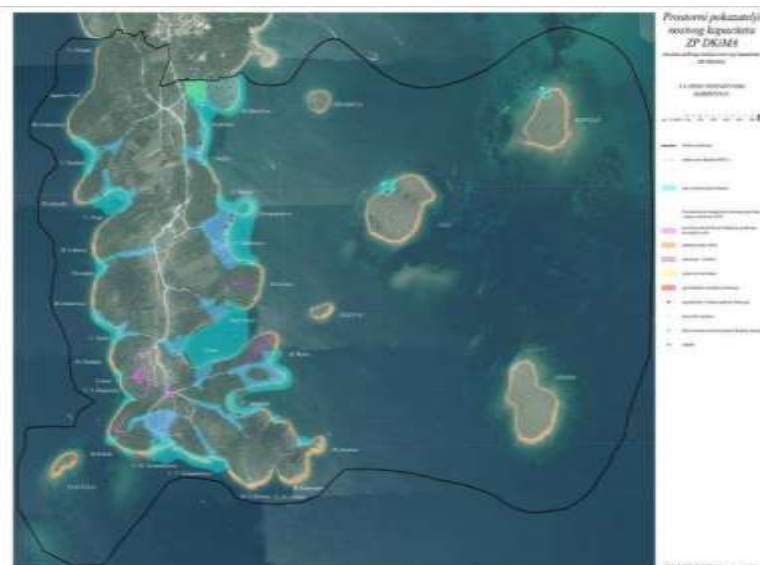
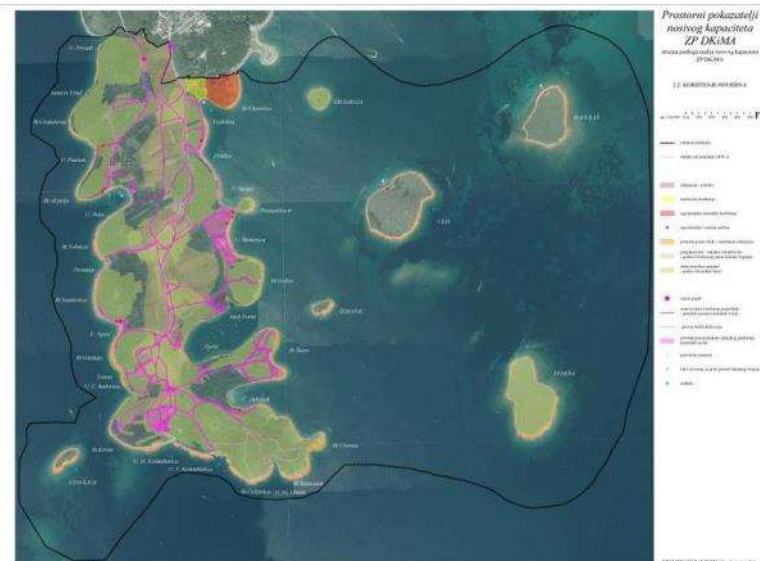
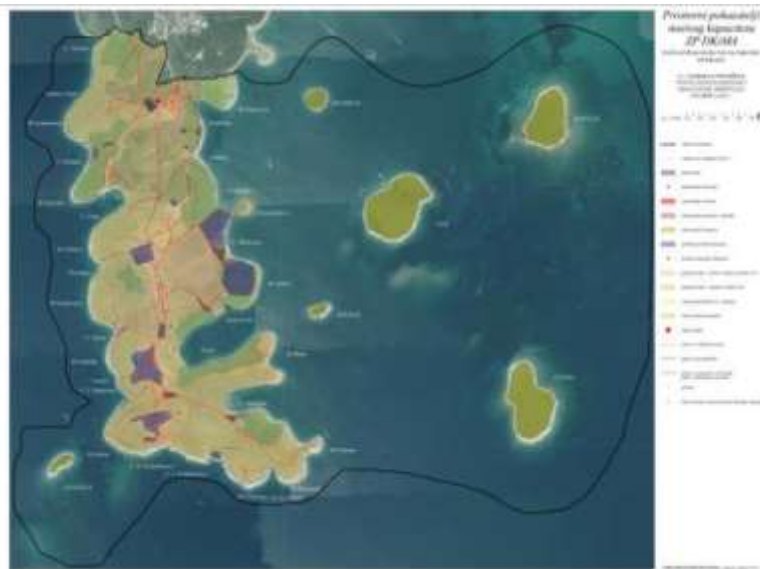
po mjesecima 2015.god

Napomena: podaci za broj automobila su za ujak travanj svibanj listopad i studeni izračunati na osnovu podataka ulaza i statistike noćenja (prikazano isprekidanom linijom)

Prostorni parametri i analize:

- Prostorni planovi
- Režimi korištenja
- Postojeće i moguće atrakcije
- Područja intenzivnog korištenja kopna, obale, mora ... nasuprot Natura 2000

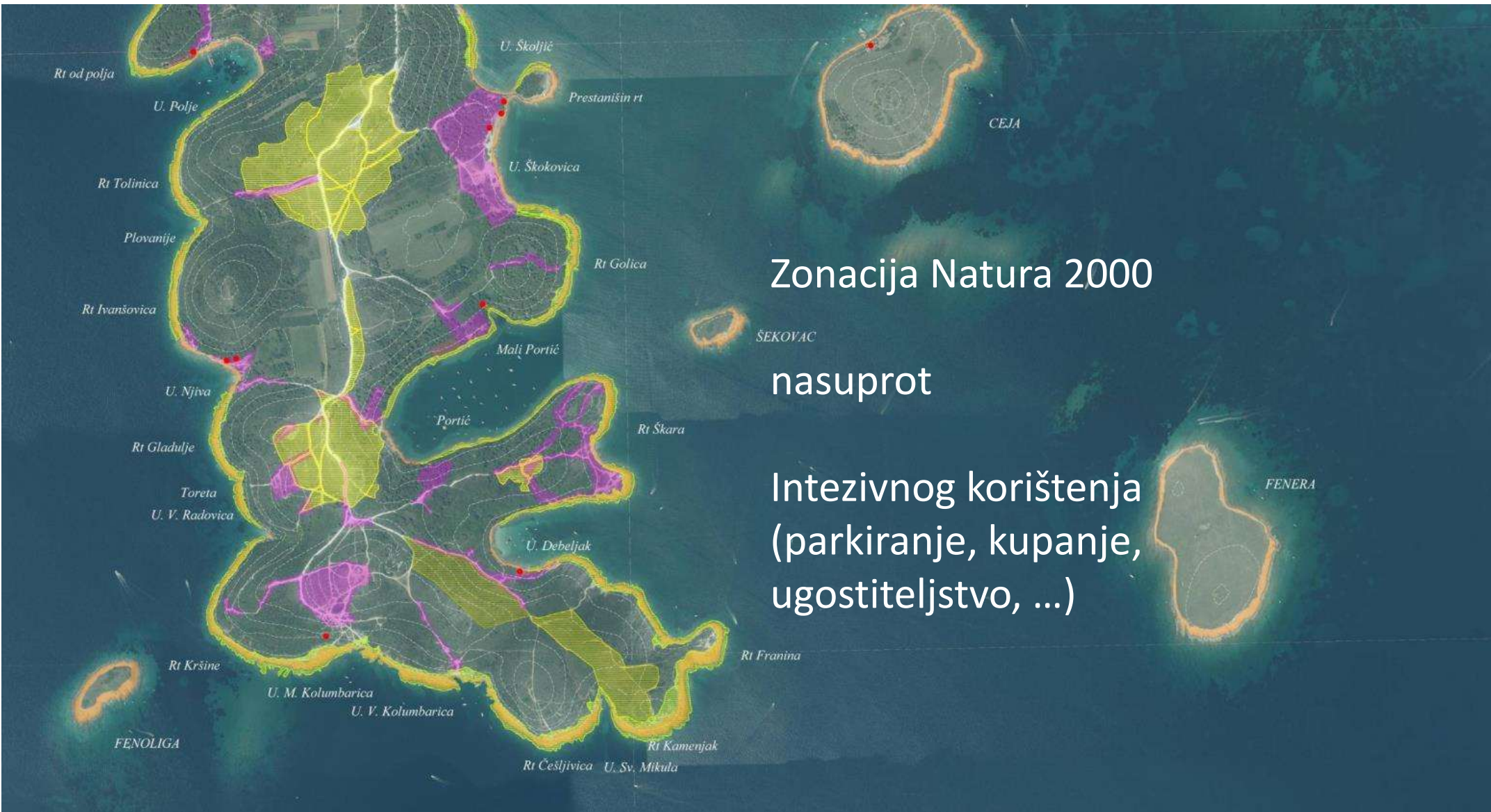

Zonacija Natura 2000

nasuprot

Intezivnog korištenja
(parkiranje, kupanje,
ugostiteljstvo, ...)

Zonacija stanišnih tipova
Natura 2000 (HAOP, srpanj 2016.)

- Istočno-submediteranski suhi travnjaci (*Scorzoneretalia villosae*)
- Stijene i strnci (klifovi) mediteranskih obala obrasli endemičnim vrstama *Limonium* spp.
- Mediteranske povremene lokve
- Mediteranske makije u kojima dominiraju borovice *Juniperus* spp.
- Eumediterranski travnjaci *Thero-Brachypodietea*

Karakteristične kategorije korištenja površina
- stanje za kolovoz 2016.

- površine pod pritiskom stihijskog parkiranja motornih vozila
- primarni pojas obale
- rekreacija - izletišta
- mješovito korištenje
- ugostiteljsko-turističko korištenje
- ugostiteljski / uslužni sadržaji (lokacija)

ISTRAŽIVANJE POSJETITELJA

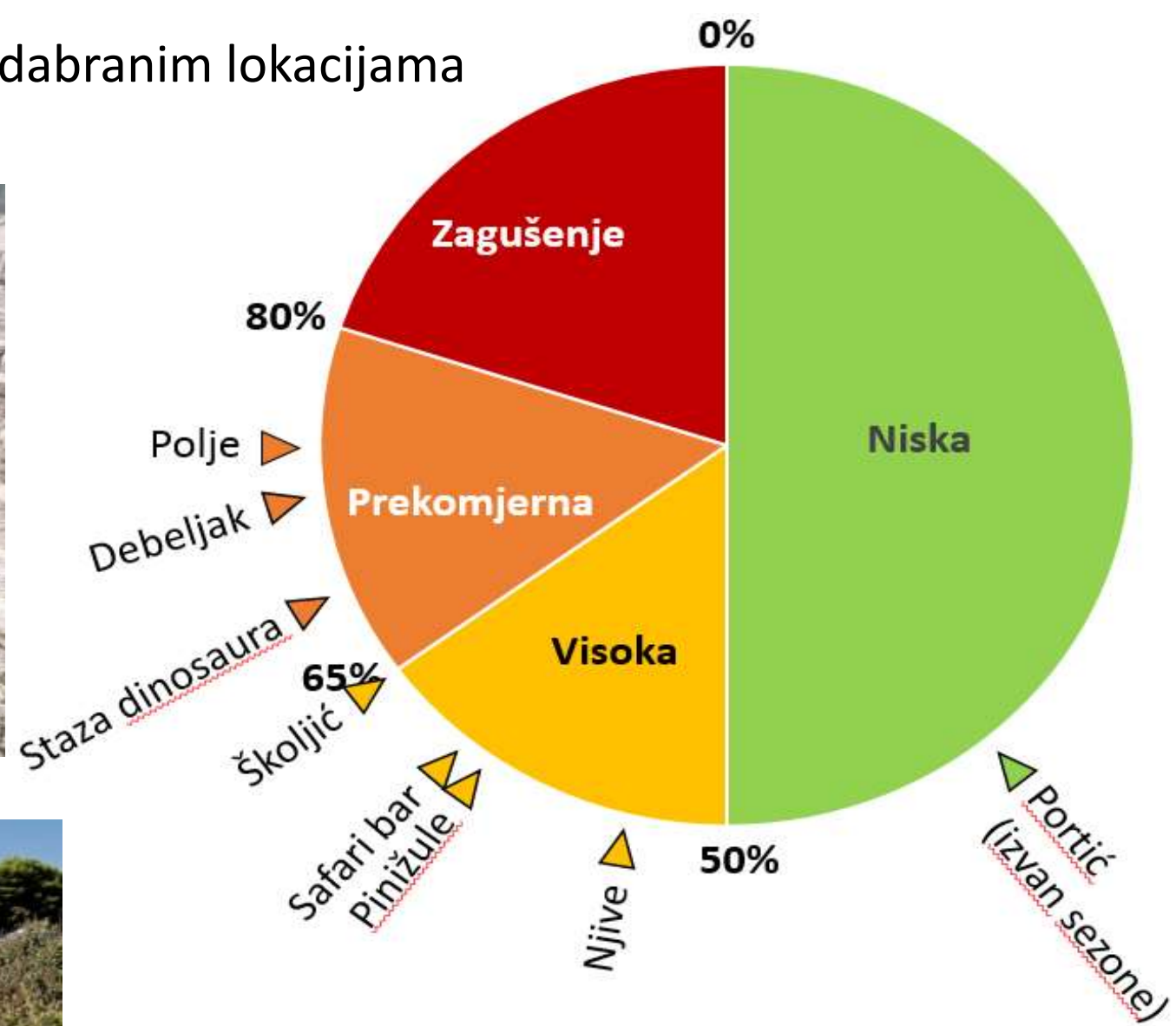
Broj automobila **neprihvatljivim** je ocijenilo **41%** posjetitelja

Vrlo neprihvatljiv					Vrlo prihvatljiv			
-4	-3	-2	-1	0	1	2	3	4

36% posjetitelja percipiralo prašinu kao **prilično** ili **jako** ozbiljan problem

Uopće nije problem	Nije ozbiljan problem	Donekle je problem	Prilično ozbiljan problem	Jako ozbiljan problem
1	2	3	4	5

Percepcije korištenja u vrhuncu sezone po odabranim lokacijama

Što nije dobro za **lokalnu zajednicu i prirodu** nije dobro ni za **turizam!**

Neodgovorena pitanja

- Koliko je turizma **dovoljno i optimalno**?
- Kako **zarađivati** više uz manji intenzitet?
- Koje su **granice** (fizičkog rasta, infrastrukture, strpljenja lokalne zajednice)?
- Na koji način uspostaviti konkurentnost na osnovu **autohtonosti**?
- Kako uspostaviti **kontinuiranost i meritornost** mjerenja?

Hvala na pažnji